

تعاریف:

در این آیین‌نامه تعاریف زیر پذیرفته شده است.

۱ - **دانشگاه:** به همه دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی اعم از آموزشی، پژوهشی، روزانه، شبانه، دولتی و غیر دولتی دانشگاه گفته می‌شود.

۲ - **دانشکده:** واحدی از یک دانشگاه است که در رده خاصی از علوم فعالیت دارد. مانند دانشکده علوم، دانشکده فنی و مهندسی و دانشکده کشاورزی و نظایر آن.

۳ - **گروه آموزشی:** واحدی از یک دانشکده یا یک دانشگاه است که در یک رشته خاص یا چند رشته متجانس فعالیت دارد. مانند گروه ریاضی، گروه معارف اسلامی، گروه شیمی و نظایر آن.

۴ - **دوره:** منظور از دوره در نظام آموزش عالی، مدت زمانی است که دانشجو وارد دانشگاه شده و در یک رشته خاص تحصیل می‌کند و در آن رشته فارغ التحصیل می‌شود. مانند دوره کاردانی، دوره کارشناسی و ...

۵ - **اداره آموزش:** منظور از اداره آموزش یک واحد اداری در یک دانشکده یا دانشگاه است که همه امور آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل انتخاب واحد، اجرای امتحانات، جمع‌آوری نمرات و اعلام نتایج را به عهده دارد.

۶ - **استاد:** هر عضو هیئت علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری و عملی را در دانشگاه بر عهده دارد استاد نامیده می‌شود.

۷- **استاد راهنما:** عضو هیأت علمی که به عنوان مشاور در امور آموزشی و تحصیلی، یک ورودی خاص در هر رشته تحصیلی از طرف گروه آموزشی مربوطه به دانشجویان معرفی می گردد.

۸- **مدیر گروه:** یکی از اعضای هیأت علمی هر گروه آموزشی مربوطه برای مدت دو سال از طرف رئیس دانشگاه منسوب می شود.

۹- **رشته:** رشته یکی از شعب فرعی از گروههای علمی (علوم پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی، کشاورزی، هنر، تربیت معلم و علمی - کاربردی) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارآیی مشخص می انجامد. دروس مشترک در دو رشته متفاوت، نباید از ۳۰ درصد کل واحدها در هر دو رشته تجاوز کند.

۱۰- **گرایش:** هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص باشد گرایش نامیده می شود. اختلاف دروس از دو گرایش در یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.

فصل اول:

شرایط ورود و نام‌نویسی

شرایط ورود:

ماده ۱: شرایط ورود در دوره‌های کاردانی، کارشناسی (پیوسته - ناپیوسته)، کارشناسی ارشد پیوسته و دوره‌های دکتری عمومی پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی و دامپزشکی اعم از دوره‌های روزانه و شبانه به شرح زیر است.

الف - مجاز بودن به تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ب - داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه از داخل یا خارج کشور مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش یا برابر آن برای آموزشهای فردی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و یا داشتن گواهینامه دوره کاردانی برای ورود به دوره‌های کارشناسی ناپیوسته که حسب مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد).

ج - پذیرفته شدن در آزمون ورودی

د - سپردن تعهد خدمت براساس ضوابط و قانون آموزش رایگان برای دوره‌های روزانه و پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می‌شود برای دانشجویان دوره‌های شبانه.

نام نویسی:

ماده ۲: پذیرفته شدگان آزمون ورودی، موظفند در مهلت‌هایی که توسط دانشگاه اعلام می‌شود برای نام نویسی و انتخاب واحد مراجعه نمایند، عدم

مراجعه برای نام‌نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۳: دانشجوی موظف است در هر نیمسال، در زمانی که دانشگاه اعلام می‌کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم انتخاب واحد دانشجوی بدون اطلاع و عذر موجه در یک نیمسال به منزله انصراف از تحصیل است. در صورت تأخیر یا عذر موجه حق انتخاب واحد و ادامه تحصیل را در آن نیمسال ندارد ولی آن نیمسال جز مدت سنوات مجاز تحصیل وی محسوب می‌شود.

تبصره: دانشجوی موظف است عذر موجه خود را در خود داری از نام‌نویسی با دلایل مستند به طور مکتوب در اولین ماه بعد از آغاز هر نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشکده اطلاع دهد.

منع تحصیل همزمان:

ماده ۴: دانشجوی در یک زمان حق ثبت نام و نام‌نویسی در بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه را نخواهد داشت. در صورت تخلف از ادامه تحصیل در یکی از رشته‌های انتخابی به تشخیص کمیسیون بررسی موارد خاص وزارت، محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می‌شود و دانشجوی موظف است کلیه هزینه‌های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه‌های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره: دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی هستند. تعریف دانشجوی ممتاز و ضوابط اجرایی این تبصره توسط شورای هدایت استعدادهای درخشان در آموزش عالی تعیین و ابلاغ می‌شود.

فصل دوم : **نظام آموزشی**

تعریف واحد درسی

ماده ۵: آموزش در تمام دانشگاه‌های کشور مبتنی بر نظام واحدی است. در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می‌شود قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود است.

هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن بصورت:

نظری ۱۶ ساعت

عملی (آزمایشگاهی) ۳۲ ساعت

کارگاهی (عملیات میدانی) ۵۱ ساعت

کارآموزی و کارروزی (کار در عرصه) گروه آموزشی مربوطه مشخص می‌کند.

در طول یک نیمسال تحصیلی (یا دوره تابستانی) و طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می‌شود.

در مورد رشته‌هایی که دارای پروژه هستند، مدت اجرای پروژه متناسب با واحد آن توسط استاد مربوطه تعیین می‌شود (حداکثر تا پایان نیمسال بعد).

سالتحصیلی:

ماده ۶: هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و عنداللزوم یک دوره تابستانی است. هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزش است.

تبصره: مدت امتحانات پایانی نیمسال یا پایان دوره تابستان جزء مدت آموزش محسوب نمی‌شود.

ماده ۷: تمام دانشگاه‌ها موظفند برنامه‌های درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی را اجرا نمایند. ترتیب با رعایت پیش‌نیازها، روش تدریس و جابه‌جا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاهها است.

ماده ۸: دانشگاهها می‌توانند در هر رشته به تشخیص گروه مربوطه تعدادی از دروس مرتبط با رشته را تعیین و به عنوان دروس انتخابی به دانشجویان ارائه دهند. مشروط بر آنکه تعداد واحدها از سقف مجاز در هر رشته تجاوز نکند.

فصل سوم :

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده ۱۰: تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر یک از دوره‌های تحصیلی به شرح زیر است:

دوره‌های کاردانی بین ۶۸ تا ۷۲ واحد

دوره‌های کارشناسی پیوسته غیر از رشته‌های فنی مهندسی: ۱۳۰ تا ۱۳۶ واحد

دوره‌های کارشناسی پیوسته فنی و مهندسی: ۱۳۰ تا ۱۴۱ واحد

دوره‌های کارشناسی ناپیوسته: ۶۷ تا ۷۰ واحد

دوره‌های کارشناسی ارشد پیوسته: ۱۷۲ تا ۱۸۲ واحد

ماده ۱۱: هر دانشجوی روزانه می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره الحاقی به ماده ۱۱: هر دانشجوی شبانه می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۱۰ و حداکثر ۲۰ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره:

الف - آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل واحد معاف می‌باشند.

ب - در صورتی که دانشجو برای فراغت از تحصیل تنها یک درس باقیمانده داشته باشد با نظر دانشگاه و تأیید استاد مربوطه می‌تواند امتحان آن درس را در طول نیمسال از طریق معرفی به استاد بگذراند.

ج - اگر دانشجویی در یک نیمسال معدل نمراتش حداقل ۱۷ باشد می‌تواند با نظر دانشگاه در نیمسال بعد حداکثر ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند.

د - در مواردی که دانشجو برای فراغت از تحصیل حداکثر ۲۴ واحد، باقی داشته حتی اگر مشروط باشد با نظر دانشگاه می تواند تمامی واحدهای باقیمانده را در یک نیمسال انتخاب کند (دانشجوی مشروط چنانچه نخواهد از این شرط استفاده نماید دروس باقیمانده پس از حذف اضطراری نباید بیش از ۱۴ واحد درسی باشد)

ماده ۱۲: آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها در دوره های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در همه رشته های تحصیلی که نمره خام امتحان آنها در آزمون ورودی در یک یا چند درس، به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده از حد نصاب معینی کمتر باشد موظفند حسب نیاز رشته دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس جبرانی (پیش نیاز دانشگاهی) علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب بگذرانند.

تبصره:

الف - تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریز مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده است.
ب - ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها در دانشگاهها، از هر حیث مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.
ج - نمره این دروس در کارنامه دانشجو ثبت و در معدل نمرات پایان نیمسال و همچنین در معدل کل نمرات دانشجو محاسبه و در مشروطی دانشجو نیز تأثیر دارد.

د - به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل ۸ واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

ماده ۱۳: حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۳ سال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته ۶ سال است. در صورتی که دانشجو نتواند واحدهای دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از دانشگاه مربوط اخراج می‌شود.

تبصره الحاقی به ماده ۱۳: حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره‌های شبانه، برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۳/۵ سال برای دوره‌های کارشناسی پیوسته ۷ سال است.

فصل چهارم:

حضور و غیاب

حضور در جلسات درس

ماده ۱۴: حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نباید از $\frac{3}{16}$ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند. در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره:

الف - در صورتیکه غیبت دانشجو در هر درس بیش از $\frac{3}{16}$ مجموع ساعات آن درس باشد ولی غیبت او موجه تشخیص داده شود آن درس حذف می شود. در این حالت رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای وی الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزء سنوات تحصیلی دانشجو محسوب خواهد شد.

ب - غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس، به دلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیشامد، جزء $\frac{3}{16}$ غیب مجاز دانشجو محسوب می شود.

غیبت در امتحان:

ماده ۱۵: غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می‌گردد.

ماده ۱۶: تشخیص موجه بودن غیبت، در جلسات درس و در امتحان بر عهده شورای آموزشی دانشگاه یا کمیته منتخب آن شورا است.

مصوبه جلسه شماره ۵۴۷ مورخ ۲۰/۱۱/۷۸ شورای آموزشی دانشگاه: بررسی موجه شدن غیبت در جلسه امتحان توسط کمیته منتخب با شرایط زیر انجام شود:

- ۱ - بررسی درخواست در محدوده مجاز (حداکثر یک ماه پس از امتحان)
- ۲ - حذف درس به دلیل غیبت در جلسه امتحان تنها برای دو درس امکان پذیر است و حذف درس سوم در شرایط خاص و یا ارائه مستندات رسمی در شورای آموزشی قابل بررسی است.

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده ۱۷: دانشجو می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی، فقط در مهلتی کمتر از دو هفته پس از شروع نیمسال تحصیلی، حداکثر دروس دیگر انتخاب یا دو درس انتخابی خود را حذف یا دو درس انتخابی خود را با دو درس دیگر جای به جا نماید مشروط بر اینکه تعداد واحدهای انتخابی وی از حد مقرر تجاوز نکند.

ماده ۱۸: در صورت اضطرار دانشجو می‌تواند تا ۵ هفته به پایان نیمسال تحصیلی مانده فقط یکی از دروسهای نظری خود را با تأیید گروه آموزشی مربوط حذف کند مشروط بر آنکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از $\frac{۳}{۱۶}$ مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ واحد کمتر نشود.

مصوبه جلسه شماره ۴۰۳ مورخ ۷۳/۱۱/۱۱ شورای آموزشی دانشگاه:
در صورتیکه دانشجو در اثر حذف درس، واحدهای وی به زیر حدنصاب برسد (کمتر از ۱۲ برای دانشجوی روزانه و کمتر از ۱۰ برای دانشجوی شبانه) و معدل زیر ۱۲ باشد آن نیمسال ترم کامل و مشروطی به حساب می‌آید.

ماده ۱۹: حذف کلیه دروسهای اخذ شده در یک نیمسال (حذف ترم) تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد در این صورت نیمسال مزبور جزء حداکثر مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد.

مصوبه جلسه شماره ۷۲۹ مورخ ۸۳/۴/۱ شورای آموزشی دانشگاه:

مقرر شد درخواست حذف کامل دروس نیمسال جاری، حداکثر تا زمان حذف اضطراری دروس از طرف دانشجویان به آموزش دانشکده ارائه شود در غیر این صورت حذف کلیه دروس امکان پذیر نخواهد بود و عدم حضور دانشجو در جلسات امتحان دروس، مشمول آیین نامه غیبت در جلسه امتحانی خواهد شد.

فصل ششم :

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده ۲۰: ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف درسی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می‌گیرد و اسناد هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

تبصره: برگزاری امتحان پایان نیمسال برای هر درس الزامی است.

ماده ۲۲: حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ می‌باشد، دانشجویی که در هر یک دروس الزامی مردود شود، در اولین فرصت ملزم به تکرار آن است، با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه معدل منظور می‌شود.

تبصره: اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شد به جای آن درس می‌تواند از جدول دروس انتخابی در برنامه مصوب درس دیگری را انتخاب کند.

ماده ۲۳: در موارد استثنایی نمره تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه آموزشی مصوب، توام با پروژه ارائه می‌شود، در صورتی که به تشخیص استاد و تأیید گروه آموزشی مربوط تکمیل آنها در طول یک نیمسال میسر نباشد ناتمام تلقی می‌گردد. نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل شود.

ماده ۲۴: استاد موظف است گزارش نمره نهایی هر درس را حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از برگزاری امتحان آن درس به اداره آموزش دانشکده یا واحد مربوطه تسلیم نماید.

ماده ۲۵: اداره آموزش هر دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات دانشجویان را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی به مدیریت آموزشی دانشگاه تسلیم نماید.

تبصره: نمره پس از اعلام به مدیریت آموزش غیرقابل تغییر است.

ماده ۲۶: در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و معدل کل نمرات او تا پایان آن نیمسال و در پایان دوره تحصیلی، معدل کل نمرات دانشجو محاسبه و در کارنامه وی ثبت می‌شود.

تبصره: دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی‌شود. نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی می‌گذراند تنها در محاسبه معدل کل دانشجو محسوب می‌شود به همین نحو، نمرات دانشجوی روزانه در نیمسالی که الزاماً کمتر از ۱۲ واحد و دانشجوی شبانه کمتر از ۱۰ واحد انتخاب می‌کند و کسر بودن واحدها خارج از اراده او است نیز مانند دروس تابستانی در معدل کل او محاسبه می‌شود ولی آن نیمسال جزء حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محاسبه خواهد شد.

ماده ۲۷: معدل نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی نباید کمتر از ۱۲ باشد در غیر اینصورت نام نویسی در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره: هر دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن دانشجو را هر بار به وی کتباً اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط نماید، با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی‌اطلاعی دانشجو از این امر، مانع در اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده ۲۸: دانشجویی که بصورت مشروط انتخاب واحد می‌کند، جزء در آخرین نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

مصوبه جلسه شماره ۵۲۳ مورخ ۷۸/۳/۳ شورای آموزش دانشگاه: دروس نظری دانشجویان مشروط که بیش از حد مجاز انتخاب واحد نموده‌اند با شرایط زیر حذف و به مدیریت آموزشی دانشگاه گزارش شود.

- ۱- از بین دروس قبولی که حداقل نمره را داشته باشد.
 - ۲- در مواردیکه تعداد کل واحدها ۱۵ باشد یک درس را حذف کند ولو اینکه آن درس ۳ واحد باشد.
 - ۳- تغییری در وضعیت تحصیلی (یعنی با حذف درس مازاد، چنانچه در آن نیمسال مشروط است همچنان مشروط و اگر مشروط نیست با حذف این دروس مشروط نگردد) دانشجویان ایجاد نگردد.
- مصوبه جلسه شماره ۷۲۷ مورخ ۸۳/۳/۱۱ شورای آموزشی دانشگاه: در خصوص تعمیم مصوبه جلسه ۵۲۳ شورای آموزشی برای حذف دروس مازاد اخذ شده به دلیل مشروطی قبل از برگزاری امتحانات هر نیمسال مقرر گردید با رعایت موارد زیر نسبت به حذف دروس نظری اقدام شود.
- الف - دروس مازاد تا رسیدن به حداقل ۱۴ واحد برای دانشجویان روزانه و شبانه و ۱۲ واحد برای دانشجویان نیمه حضوری با رعایت شرط معدل (معدل نیمسال قبل کمتر از ۱۲) حذف می‌شوند.
- ب - حذف دروس عملی، پروژه و سمینار در چارچوب این مصوبه ممنوع است.

ج - حذف دروس توسط آموزش دانشکده‌ها و با اطلاع دانشجویان صورت می‌گیرد و در صورت پیگیری دانشجو در مؤعد مقرر طبق مقررات آموزشی موجود عمل شود.

د - در صورتی که نتوان حداقل تعیین شده در بند الف را رعایت نمود یک درس نظری مازاد دیگر را می‌توان با رعایت حداقل واحد مجاز در هر دوره حذف کرد.

ماده ۲۹: در صورتی که معدل نمرات دانشجو در دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در سه نیمسال متوالی یا چهار نیمسال متناوب و دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب کمتر از ۱۲ باشد، در هر مرحله‌ای که باشد از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۳۰: دانشجویی که به علت مشروط شدن یا به هر دلیل دیگر از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی محروم یا منصرف می‌شود در صورتی که حداقل ۷۰ واحد درسی (بدون احتساب دروس پیش‌نیاز) را با نمره قبولی گذرانده باشد می‌تواند مدرک کاردانی در همان رشته دریافت کند.

تبصره: صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرفنظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه صادر کننده، مدرک کاردانی صورت می‌گیرد.

ماده ۳۲: دانشجوی دوره کارشناسی ارشد پیوسته، در طول تحصیل تا سقف واحدهای قابل قبول دوره کارشناسی (۱۳۵ تا ۱۴۰) تابع مقررات این آیین نامه است و در دروس تخصصی، پروژه و پایان‌نامه که در برنامه مصوب با علامت ستاره مشخص شده‌اند تابع آیین نامه کارشناسی ارشد ناپیوسته خواهد بود.

فصل هفتم :

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۳۳: دانشجو می‌تواند در هر یک از دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر برای یک نیمسال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته برای دو نیمسال متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره: مدت مرخصی تحصیلی جزء حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر دوره محسوب می‌شود.

ماده ۳۴: تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی (فرم) حداقل دو هفته قبل از شروع هر نیمسال توسط دانشجو به اداره آموزش دانشکده تسلیم گردد.

تبصره: اداره آموزش دانشکده موظف است پس از کسب نظر مراجع ذیربط قبل از اتمام مهلت انتخاب واحد، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتباً به وی ابلاغ نماید.

ماده ۳۵: ترک تحصیل بدون کسب اجازه از دانشگاه محل تحصیل، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود و دانشجوی منصرف از تحصیل، حق ادامه تحصیل ندارد.

تبصره: در موارد استثنایی که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می‌داند باید دلایل و مدارک مستند خود را حداقل یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به آموزش دانشکده ارائه دهد. در صورت تأیید موجه بودن ترک تحصیل توسط دانشگاه، آن نیمسال جزء مرخصی تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

ماده ۳۶: دانشجویی که بخواهد از تحصیل منصرف شود باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشکده تسلیم نماید. این دانشجو

مجاز است فقط برای یک بار در فاصله یک ماه از تاریخ درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود و دانشجو پس از آن، حق ادامه تحصیل در آن دوره را ندارد.

تبصره:

الف - دانشجوی منصرف از تحصیل، موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است عمل کند.

ب - تحصیل مجدد دانشجوی منصرف از تحصیل موقوف به شرکت و قبولی در آزمون سراسری براساس ضوابط مربوط است.

ماده ۳۷: دانشجویی که به عنوان همسر یکی از کارکنان دولت یا همسر یکی از دانشجویان بورسیه به عنوان همراه به خارج از کشور اعزام می‌شود، می‌تواند با ارائه حکم مأموریت همسر و به تشخیص و تأیید شورای آموزشی دانشگاه علاوه بر استفاده از میزان مرخصی استحقاقی در طول دوره تحصیل تا ۴ سال دیگر نیز از مرخصی بدون احتساب در سنوات بهره‌مند گردد.

فصل هشتم:

انتقال

ماده ۳۸: انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی.

ماده ۳۹: انتقال دانشجو به هر یک از دانشگاههای تهران ممنوع است جزء در موارد زیر:

۱ - شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو به طوری که به تشخیص مراجع قانونی وی به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

۲ - معلولیت مؤثر دانشجو به نحوی که به تشخیص شورای عالی پزشکی به طور مستقل قادر به ادامه زندگی نباشد.

۳ - ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد به تأیید مراجع ذیربط.

ماده ۴۰: انتقال دانشجو از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی تهران به شهرستانها و از شهرستانها به یکدیگر، در یک رشته و در یک مقطع به شرط موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد بلامانع است.

ماده ۴۱: انتقال از دوره‌های شبانه به روزانه از دانشگاه پیام نور به دانشگاه‌های حضوری (اعم از شبانه یا روزانه) و از دانشگاههای غیردولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است ولی انتقال بعکس آن، با موافقت مبدا و مقصد بلامانع است.

ماده ۴۲: انتقال همسر و فرزندان اعضای هیئت علمی به محل اشتغال آنها طبق ضوابط ویژه صورت می‌گیرد. این ضوابط توسط وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۴۴: دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را با ذکر مورد حداقل ۶ هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبداء تسلیم نماید.

ماده ۴۵: دانشگاه مبداء در صورت موافقت با انتقال موظف است حداکثر ظرف مدت یک هفته موافقت خود را همراه درخواست دانشجو و ریز نمرات او به دانشگاه مقصد ارسال دارد و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام‌نویسی نظر خود را به دانشگاه مبداء اعلام کند.

تبصره: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجو از دانشگاه مبداء به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبداء قطع می‌شود.

ماده ۴۶: در صورت انتقال فقط واحدهای گذرانده شده دانشجو که نمرات آنها ۱۲ و یا بالاتر است پذیرفته می‌شود و پذیرش واحدهایی که نمره آنها کمتر از ۱۲ است برعهده دانشگاه مقصد است در هر حال حذف احتمالی واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره: تمام نمرات درسی دانشجو در دانشگاه مبداء اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی عیناً در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات دروس پذیرفته شده فقط در محاسبه معدل کل او محسوب می‌شود.

ماده ۴۸: انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل در هر مقطع تحصیلی فقط یک بار مجاز می‌باشد.

فصل نهم :

دانشجوی میهمان

ماده ۴۹: در مواردی که دانشجو بطور موقت، ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد می‌تواند با موافقت دانشگاه‌های مبدا و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان به طور موقت برای مدت معین محل تحصیل خود را تغییر دهد.

ماده ۵۰: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه، مشروط به این است که دانشجو حداقل یک نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

ماده ۵۱: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس به صورت تک درس با نظر دانشگاه مبدا و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است.

ماده ۵۲: هر دانشجو در هر رشته می‌تواند حداکثر یک نیمسال در دوره کاردانی، یا دو نیمسال در دوره کارشناسی، در یک دانشگاه به طور تمام وقت به صورت میهمان تحصیل کند. در هر حال نباید دروسی را که دانشجو به صورت میهمان (چه به صورت تمام وقت و چه به صورت تک درس) در یک یا چند دانشگاه گذرانده است از ۴۰ درصد کل واحدهای دوره تجاوز کند.

تبصره: انتخاب واحد دانشجو، چه به صورت تکدرس و چه به صورت تمام وقت باید با اطلاع گروه آموزشی دانشگاه مبدا و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

ماده ۵۳: واحدهایی را که دانشجوی میهمان در یک دانشگاه می‌گذراند، عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدا ثبت می‌شود و نمرات آنها در محاسبات معدل نیمسال و معدل کل او منظور خواهد شد.

فصل دهم :

تغییر رشته

ماده ۵۵: دانشجو در طول دوران تحصیل در مقطع کاردانی و کارشناسی می تواند با داشتن شرایط زیر و موافقت گروه آموزشی ذیربط از یک رشته به رشته دیگر در یک گروه آموزشی همان دانشگاه تغییر رشته دهد.

۱ - حداقل $\frac{1}{6}$ و حداکثر $\frac{2}{3}$ واحدهای دوره را گذرانده باشد (برای مقطع کارشناسی حداقل ۲۴ و کاردانی حداقل ۱۲ واحد).

۲ - نمره آزمون ورودی متقاضی از نمره آزمون پائین ترین فرد پذیرفته شده در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال کمتر نباشد.

۳ - با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره:

الف - تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد دارند با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.

ب - تغییر رشته به رشته‌هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش‌بینی شده است موکول به احراز شرایط مربوط است.

ج - دانشجو در هر یک از مقاطع تحصیلی، تنها یک بار می‌تواند تغییر رشته دهد.

ماده ۵۶: تغییر رشته در مقاطع تحصیلی هم سطح صورت می‌گیرد. در غیر این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پائین تر امکان پذیر است.

ماده ۵۷: در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین فرصت در رشته جدید نام‌نویسی کند پس از نام‌نویسی، دانشجو حق بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره: اقدام نکردن دانشجو به نام‌نویسی در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می‌شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می‌شود.

ماده ۵۸: دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می‌شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می‌شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس نیز از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره:

الف - دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه معدل کل منظور می‌شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده بدون احتساب در معدل، در کارنامه دانشجو باقی می‌ماند. در این حال چنانچه معدل کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی برای دانشجو در رشته جدید منظور می‌شود.

ب - در صورتی که تعداد واحدهای دروس پذیرفته نشده دانشجو در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل، از وی سلب کند با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی‌شود.

ماده ۵۹: چنانچه دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه در دوران تحصیل دچار بیماری یا سانحه‌ای گردد که توانایی ادامه تحصیل در آن رشته و یا امکان بهره‌گیری از کارآیی حاصل از آن را طبق جداول نقص عضو از دست بدهد می‌تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری متناسب با رشته خود در همان گروه آزمایشی که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد، تغییر رشته بدهد. در این حال دانشجو از رعایت شرایط موضوع ماده ۵۵ (به استثنای بند ۱) و ماده ۵۷ معاف خواهد بود.

تبصره: در مواردی که دانشجو به دلایل نقص عضو و بیماری، توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته‌های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشد کمیسیون آموزشی دانشگاه پس از بررسی مسأله نسبت به تغییر رشته دانشجو به رشته‌ای در گروه آزمایشی دیگر تصمیمی می‌گیرد.

ماده ۶۱: متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را همراه مدارک لازم حداقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه در محل تحصیل خود تسلیم نماید.

ماده ۶۲: تغییر رشته از مقطع کارشناسی به مقطع کاردانی بلامانع است در این حال برای اینگونه دانشجویان حداکثر مدت مجاز تحصیل بر مبنای دوره کاردانی محاسبه و به ازای هر ۲۰ واحد پذیرفته شده از دانشجو یک نیمسال از طول تحصیل وی کاسته می‌شود.

فصل یازدهم :

پذیرش واحدهای درسی

ماده ۶۳: معادل سازی و پذیرش دروسی که قبول شدگان آزمون سراسری قبلاً در دانشگاهها با دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده‌اند با رعایت شرایطی به شرح زیر مجاز است:

۱ - دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.

۲ - دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی باشد.

۳ - تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی باشد.

۴ - محتوای آموزشی دروس گذرانده شده دانشجو با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی اشتراک محتوایی و نمره هر یک از دروس از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره:

الف - معادل سازی و پذیرش دروس توسط گروههای آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می‌شود.

ب - نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجو در محاسبه معدل نیمسال محسوب نمی‌شود ولی در محاسبه معدل کل دانشجو محسوب خواهد شد.

ج - به ازای هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می‌شود.

فصل دوازدهم:

فراغت از تحصیل

ماده ۶۴: دانشجویی که کلیه واحدهای درسی یکی از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب و براساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد فارغ التحصیل آن دوره شناخته می‌شود.

تبصره:

الف - تاریخ فراغت از تحصیل، روزی است که آخرین نمره درسی دانشجو توسط استاد به اداره آموزش دانشکده یا دانشگاه تحویل می‌شود.

ب - با توجه به تبصره الف و رعایت دقیق ماده ۲۴ ضرورت دارد هر دانشگاه در هر نیمسال زمان خاصی را برای اعلام فراغت از تحصیل دانشجویان تعیین و مقدمات آن را فراهم سازد.

مصوبه جلسه شماره ۶۸۹ مورخ ۸۲/۴/۱۶ شورای آموزشی دانشگاه:

مقرر شد برای دانشجویانی که پایان دوره تحصیل آنان نیمسال اول سالتحصیلی می‌باشد پایان نیمسال به اضافه مهلت قانونی تحویل لیست نمره (نهایتاً پایان بهمن ماه) خواهد بود و برای دانشجویانی که پایان دوره تحصیل آنان نیمسال دوم سالتحصیلی باشد آخر شهریور ماه تلقی شود.

ماده ۶۵: معدل کل نمرات دانشجو در پایان دوره تحصیلی باید حداقل

۱۲ باشد تا در رشته تحصیلی خود حسب مورد مدرک کاردانی یا

کارشناسی دریافت کند. در صورتی که معدل نمرات دانشجو از ۱۲

کمتر باشد چنانچه از نظر طول تحصیل مانعی نداشته باشد می‌تواند

حداکثر تا ۲۰ واحد درسی از درسهایی را که با نمره کمتر از ۱۲ قبول

شده است در یک نیمسال تحصیلی در دوره کاردانی و دو نیمسال

تحصیلی در دوره کارشناسی مجدداً انتخاب و آن درس را تکرار کند تا معدل کل خود را جبران نماید. در این صورت نمرات دروس تکراری علاوه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه معدل کل نمرات او محسوب می‌شود.

تبصره:

دانشجویی که نتواند یا نخواهد از مقررات مذکور در این ماده استفاده کند یا علی‌رغم استفاده از آن نتواند کمبود معدل کل نمرات خود را جبران نماید در صورتی که مقطع تحصیلی او کاردانی است از تحصیل محروم و اخراج می‌شود و در صورتی که در مقطع کارشناسی یا کارشناسی ارشد پیوسته است براساس ماده ۳۰ و تبصره آن می‌تواند با اخذ مدرک مقطع تحصیلی پائین‌تر فارغ التحصیل شود.

توجه: تمام مواد آیین نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی مصوب جلسه ۳۳۹ اردیبهشت ماه ۱۳۷۶ شورای عالی برنامه ریزی برای دانشجویان دوره شبانه نیز لازم‌الاجراء است. جز در ۴ مورد زیر که به صورت تبصره الحاقی به مواد مربوط در آیین نامه فوق اضافه می‌شود.

۱ - تبصره الحاقی به ماده (۱) : به هنگام نام‌نویسی، در هر نیمسال تحصیلی، پرداخت شهریه به دو صورت ثابت و متغیر، برابر تعرفه‌های مصوب هیات امنای دانشگاه یا مراجع قانونی، برای دانشجویان شبانه و پیام نور، علاوه بر سایر شرایط، الزامی است.

۲ - تبصره الحاقی به ماده (۱۱): حداقل واحد انتخابی برای دانشجویان شبانه در هر نیمسال تحصیلی، ۱۰ واحد است و در آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل واحد، معاف است.

۳ - تبصره الحاقی به ماده (۱۳) : حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره‌های شبانه، برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۳/۵ سال و برای دوره‌های کارشناسی پیوسته ۷ سال است.

۴ - تبصره الحاقی به ماده (۳۳): دانشجویان دوره شبانه می‌توانند در هر یک از دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر برای ۲ نیمسال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته حداکثر برای ۴ نیمسال متوالی یا متناوب، از مرخصی تحصیلی استفاده کنند.

شورای آموزشی و گزیده اختیارات آن

وظیفه اصلی شورای آموزشی دانشگاه در تبیین برنامه ریزی و سیاستگذاری کلان آموزشی دانشگاه و همچنین نظارت بر اجرای آیین نامه ها و مقررات آموزشی می باشد. بنابراین وظایف شورای آموزشی دانشگاه عبارتست از:
الف) همکاری با معاون آموزشی دانشگاه برای ایجاد زمینه اجرای مصوبات شورای دانشگاه و تصمیمات هیئت رئیسه.

ب) ارائه پیشنهاد در این زمینه ها به شورای دانشگاه از جمله:

- برنامه های آموزشی
- نحوه اجرای برنامه های درسی در چهارچوب مصوبان
- آیین نامه های آموزشی
- طرحهای مناسب آموزشی غیررسمی کوتاه مدت و میان مدت
- ظرفیت پذیرش دانشجوی جدید
- ج) بررسی و اظهار نظر درباره مسائلی که شورای آموزشی دانشگاه به معاون آموزشی دانشگاه به شورا ارجاع می دهد.

- د) بررسی کیفیت آموزشی در دانشگاه و بررسی کیفیت آموزش اعضای هیات علمی و ارائه آن به شورای دانشگاه
- ه) بررسی پیشنهاد تأسیس رشته ها و دوره های جدید دانشگاه.
- و) بررسی متون جزوه ها و کتابهای ارائه شده از طرف اعضای هیات علمی از لحاظ تطبیق با سرفصلهای مصوب و ارائه نتیجه به شورای دانشگاه.
- ز) بررسی و تأیید دعوت استادان خارجی در رشته های مورد نیاز به پیشنهاد گروههای آموزشی و تأیید دانشکده برای ارائه به مراجع قانونی.

کمیته منتخب شورای آموزشی و گزیده اختیارات آن

با عنایت به اینکه وظیفه اصلی شورای آموزشی دانشگاه، برنامه ریزی و نظارت بر اجرای آیین نامه ها و مقررات آموزشی می باشد و پرداختن به مسائل و مشکلات متنوع و متعدد آموزشی جاری مربوط به دانشجویان شورا را از وظیفه اصلی خود باز می دارد. در جلسه شماره ۶۱۷ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۱ شورای آموزشی دانشگاه پیشنهاد تشکیل یک شورای فرعی تحت عنوان کمیته منتخب شورای آموزشی به منظور انجام وظایف محوله زیر به تصویب رسید.

ماده ۱: وظایف و اختیارات کمیته منتخب

- ۱-۱ تشخیص موجه بودن غیبت دانشجو در کلاس درس و جلسه امتحان به استناد ماده ۱۵ آیین نامه آموزشی.
- تبصره: موافقت با حذف بیش از دو درس برای هر دانشجو در طول تحصیل به دلیل غیبت نیاز به ارائه مدارک کاملاً مستند دارد.
- ۱-۲ بررسی و صدور رای در رابطه با حذف کلیه دروس اخذ شده دانشجو در یک نیمسال به استناد ماده ۱۹ آیین نامه آموزشی.
- تبصره: این حذف به شرط عدم شرکت در امتحانات پایان نیمسال انجام و نیمسال مذکور جزء سنوات تحصیلی محسوب می گردد.

۳-۱ تشخیص موجه بودن دلایل دانشجو در مورد ترک تحصیل بدون کسب اجازه (ترک تحصیل غیر مجاز) به منظور صدور مرخصی تحصیلی با احتساب به استناد ماده ۳۵ آئین نامه آموزشی

۴-۱ صدور مجوز ثبت نام اولیه (با تأخیر) در اولین نیمسال تحصیلی در سال قبولی دانشجو، پس از تشخیص موجه بودن دلایل دانشجو به شرط آنکه از نظر سایر مقررات منعی وجود نداشته باشد. به استناد ماده ۳ آئین نامه آموزشی.

تبصره: چنانچه ثبت نام بعد از حذف و اضافه انجام شود برای دانشجو در آن نیمسال مرخصی تحصیلی با احتساب صادر خواهد شد.

۵-۱ بررسی و صدور مجوز در رابطه با انتخاب واحد با تأخیر در شرایط خاص و پس از تشخیص موجه بودن آن به شرط آنکه حداکثر تا قبل از پایان حذف و اضافه انجام شود.

۶-۱ بررسی و صدور مجوز ثبت نمراتی که به دلایل موجه خارج از لیست اصلی به اداره کل امور آموزشی دانشگاه ارسال می گردد.

تبصره: ثبت نمرات به شرطی مجاز می باشد که به دانشجو در امتحان پایان نیمسال شرکت نموده و قبلاً نمره ای برای وی گزارش نشده باشد.

۷-۱ بررسی و صدور مجوز حذف درس عملی در زمان حذف تدریس (حذف اضطراری)

۸-۱ بررسی و تصمیم گیری در خصوص تغییر رشته دانشجویان به استناد فصل دهم آیین نامه آموزشی.

تبصره ۱: دانشجو در طول دوران تحصیل در هر یک از مقاطع تحصیلی تنها یک بار می تواند تغییر رشته دهد.

تبصره ۲: دانشجو می بایست حداقل $\frac{1}{6}$ و حداکثر $\frac{2}{3}$ واحدهای دوره را گذرانده باشد.

تبصره ۳: تغییر رشته در مقاطع تحصیلی هم سطح صورت می گیرد در غیر این صورت فقط از مقاطع بالاتر به مقاطع پایین تر امکان پذیر است.
۱-۹ بررسی و تصمیم گیری در خصوص انتقال دائم یا موقت (میهمانی) دانشجویان شبانه سایر دانشگاهها به استناد فصل هشتم و نهم آیین نامه آموزشی.

۱-۱۱ اعلام موافقت در موارد ردیف ۸-۱، ۹-۱، ۱۰-۱ باید در چهارچوب شرایطی که توسط شورای آموزشی دانشگاه برای هر نیمسال تعیین می شود و پس از اعلام موافقت دانشکده مربوطه انجام شود.

۱-۱۲ تصمیم گیری در خصوص دانشجویانی که در یک یا چند نیمسال با توجه به وضعیت تحصیلی نیمسال قبل خود بیش از حد مجاز انتخاب واحد نموده اند.

تبصره: رعایت مصوبه جلسه شماره ۵۲۳ شورای آموزشی دانشگاه در این رابطه الزامی است.

۱-۱۳ تصمیم گیری در خصوص دانشجویانی که تا پایان مهلت حذف و اضافه نیمسال بعد برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد مراجعه نکرده اند به استناد ماده ۳۵ آیین نامه آموزشی

۱-۱۴ اعلام نظر در مورد وضعیت تحصیلی دانشجویانی که بیش از حد مجاز مشروط شده اند و ارجاع آن به شورای آموزشی دانشگاه برای اخذ تصمیم.

۱-۱۵ بررسی موارد ارجاع شده از سوی شورای آموزشی دانشگاه

ماده ۲: در کلیه موارد مندرج در ماده ۱، کمیته منتخب ملزم به رعایت چهارچوب های تعیین شده توسط شورای آموزشی می باشد.

ماده ۳: ترکیب کمیته منتخب به شرح زیر می باشد.

۱-۳ مدیر امور آموزشی دانشگاه بعنوان رئیس کمیته

۳-۲ یک نفر از کارشناسان با تجربه مدیریت امور آموزشی دانشگاه با معرفی مدیر امور آموزشی دانشگاه

۳-۳ مسئولین ادارات آموزش دانشکده ها، آموزشکده ها و مجتمع های آموزشی

ماده ۴: این کمیته از زمان تصویب و تأیید توسط شورای دانشگاه، به مدت یکسال معتبر است و ادامه کار آن مشروط به تأیید مجدد شورای آموزشی دانشگاه خواهد بود.

ماده ۵: کمیته منتخب در هر ماه حداقل دو جلسه خواهد داشت و تصمیمات آن با ۵ رای موافق اعضاء حاضر در جلسه معتبر است.

تبصره: در مواردی که به تشخیص مدیر امور آموزشی تصمیمات اخذ شده نیاز به تأیید شورای آموزشی را دارد. موضوع برای تأیید به آن شورا ارجاع می گردد.

ماده ۶: نحوه بررسی و یا ارجاع درخواست ها به کمیته منتخب توسط آن کمیته منتخب تنظیم و تصویب می شود.

گروه استعداد‌های درخشان

۱) استعداد‌های درخشان چه کسانی هستند؟

۲) آئین نامه تسهیلات آموزشی ویژه دانشجویان ممتاز

۳) تحصیل همزمان در دو رشته

۴) آئین نامه پژوهشی ویژه دانشجویان ممتاز

دانشجویان دارای استعداد‌های درخشان چه کسانی هستند؟

برابر آئین نامه ها و مقررات مصوب، دانشجویانی که تحت پوشش دفتر استعداد‌های درخشان دانشگاه قرار می‌گیرند عبارتند از:

الف) دوره کارشناسی:

الف-۱) برگزیدگان آزمون سراسری با معرفی سازمان سنجش آموزش کشور.

الف-۲) برگزیدگان المپیادهای علمی دانش آموزی (دارندگان طلای کشوری) با معرفی وزارت آموزش و پرورش (موضوع مصوبات شورای عالی فرهنگی با عنوان پذیرش دانش آموزان برگزیده در دانشگاه‌ها بدون شرکت در آزمون سراسری)

الف-۳) برگزیدگان جشنواره های خوارزمی و رازی در مرحله کشوری به تأیید دبیرخانه هر یک از جشنواره‌ها.

ب) دوره کارشناسی ارشد:

ب-۱) برگزیدگان آزمون سراسری کارشناسی ارشد در هر رشته آموزشی با معرفی سازمان سنجش آموزش کشور.

ب-۲) دانشجویانی که شرایط ممتاز بودن را مطابق با مواد (۱) و (۱۳) آئین نامه تسهیلات آموزشی ویژه دانشجویان ممتاز تا پایان دوره تحصیلی قبلی (کارشناسی) خود حفظ نموده باشند.

ب-۳) دانشجویان دوره کارشناسی ارشد دارای حداقل دو مقاله در مجلات معتبر علمی- پژوهشی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

ج) دوره دکتری

- ج-۱) دارندگان رتبه اول در آزمون ورودی دوره دکتری در هر رشته به شرط شرکت بیش از ۲۰ نفر در آزمون آن رشته.
- ج-۲) دانشجویان دوره دکتری دارای حداقل ۳ مقاله در مجلات معتبر علمی-پژوهشی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

متن آئین نامه تسهیلات آموزشی ویژه دانشجویان ممتاز مصوب جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱۱/۵ شورای هدایت استعدادها در خشان در آموزش عالی

ماده ۱:

دانشجویانی که می توانند از مزایای این آئین نامه بهره مند شوند عبارتند از:

الف- برگزیدگان آزمون سراسری با معرفی سازمان سنجش آموزش کشور.

ب- برگزیدگان المپیادهای علمی دانش آموزی کشور با معرفی وزارت آموزش و پرورش (موضوع مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی با عنوان پذیرش دانش آموزان برگزیده در دانشگاه ها بدون شرکت در آزمون سراسری)

ج- برگزیدگان جشنواره خوارزمی با معرفی سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران.

تبصره ۱- برگزیدگان آزمون سراسری موضوع بند الف، کسانی هستند که مجموع نمرات اکتسابی آنها در آزمون سراسری حداقل دو و نیم انحراف معیار از میانگین نمرات در گروه آزمایشی مربوط بالاتر باشد.

تبصره ۲- دانشجویانی که فاقد شرایط مذکور در بندهای الف تا ج باشند اما به دلیل داشتن ویژگیهای استثنائی به تشخیص گروه آزمایشی مربوط و تأیید شورای آموزشی دانشگاه، دانشجوی ممتاز شناخته شوند، از سوی دانشگاه به شورا معرفی می شوند، تا پس از بررسی و تأیید شورا بتوانند از مزایای این آئین نامه بهره مند شوند.

ماده ۲:

در هر یک از دانشگاهها معاونت آموزشی عهده دار انجام کلیه امور مربوط به استعدادهای درخشان در آن دانشگاه است و در صورت ضرورت دانشگاه می تواند نسبت به تأسیس دفتر ویژه استعدادهای درخشان در حوزه معاونت آموزشی اقدام نماید.

ماده ۳:

برای نظارت بر فعالیتهای آموزشی و پژوهشی دانشجوی ممتاز دانشگاه یکی از اعضاء هیأت علمی دارای مرتبه استادیاری و بالاتر را به عنوان استاد مشاور وی تعیین می نماید.

ماده ۴:

دانشجوی ممتاز می تواند برخی از دروس عمومی و پایه را بنا به پیشنهاد استاد مشاور و تأیید مدیر گروه آموزشی مربوط، بدون شرکت در کلاس، در ابتدای نیمسال تحصیلی امتحان دهد این دروس جزء حد نصاب واحدهای دانشجو در آن نیمسال تحصیلی منظور نمی گردد.

ماده ۵:

دانشجوی ممتاز می تواند با تأیید استاد مشاور، برخی از دروس مورد علاقه خود را با معرفی دانشکده محل تحصیل خود در دانشکده با دانشگاه دیگری بگذراند. دانشگاه ها موسسات آموزشی عالی و پژوهشی موظف به ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی به این دانشجویان هستند.

ماده ۶:

بنا به تشخیص استاد مشاور و تأیید مدیر گروه آموزشی مربوط، دانشجوی ممتاز می تواند برخی از دروس اصلی و تخصصی را به طور اختصاصی زیر نظر استاد مربوط و بدون حضور در کلاس بگذراند.

ماده ۷:

دانشگاه می تواند به منظور آموزش مباحث جدید علمی به دانشجویان ممتاز، نسبت به تشکیل کلاس ویژه با تعداد کمتر از حد نصاب برای آنان اقدام نماید.

ماده ۸:

به منظور استفاده مطلوب دانشجویان ممتاز از متون خارجی، دانشگاه می تواند نسبت به برگزاری کلاسهای ویژه آموزش زبان خارجی برای این دانشجویان اقدام نماید.

ماده ۹:

دانشجوی ممتاز در هر نیمسال تحصیلی می تواند با تأیید استاد مشاور، حداکثر تا ۲۷ واحد درسی انتخاب کند.

ماده ۱۰:

دانشگاه در حد امکانات خود، تسهیلات لازم را برای شرکت دانشجویان ممتاز در کنفرانس های علمی و کارگاههای آموزشی داخلی فراهم می نماید.

ماده ۱۱:

دانشگاه در اختصاص امکاناتی مانند بورس تحصیلی، کمک هزینه تحصیلی، خوابگاه، بن خرید کتاب، استفاده از کتابخانه و آزمایشگاهها و ... باید برای دانشجویان ممتاز تسهیلات ویژه قائل شود.

ماده ۱۲:

دانشگاه می تواند با درخواست دانشجوی ممتاز برای تحصیل همزمان در دو رشته تحصیلی پس از تأیید استاد مشاور موافقت نماید. تبصره- مقررات تحصیل همزمان در دو رشته تحصیلی طبق دستورالعمل جداگانه ای ابلاغ می شود.

**به منظور شکوفایی و هدایت آموزشی دانشجویان دارای استعداد درخشان در
نظام آموزش عالی کشور، آیین نامه تحصیل همزمان دانشجویان دارای
استعدادهای درخشان در دو رشته تحصیلی در مقطع کارشناسی طبق موارد ذیل
تدوین می شود.**

ماده ۱: به منظور رعایت اختصار، واژه های زیر در این آئین نامه به کار برده می شود:

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه ها و موسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور است که طبق مقررات وزارت به فعالیت مشغول هستند.
شورای هدایت: منظور شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت است.
رشته: منظور هر یک از رشته های تحصیلی دانشگاهی است که دارای کد رشته در دفترچه آزمون سازمان سنجش آموزش کشور است.

ماده ۲: دانشجویان دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته که حداقل در دو نیم سال و حداکثر چهار نیمسال تحصیلی خود را با حداقل میانگین کل هفده گذرانده و دارای یکی از ویژگی های زیر باشند مجازند علاوه بر رشته تحصیلی خود، به طور همزمان، در یکی از رشته های کارشناسی دانشگاههای کشور به تحصیل ادامه دهند.

الف) پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورود به دانشگاه در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته که نمره کل آزمون آنها، به تأیید سازمان سنجش آموزش کشور، ۲/۵ انحراف معیار از میانگین نمره های شرکت کنندگان در گروه آزمایشی ذریبط بیشتر است؛

ب) دارندگان نشای طلای کشوری المپیادهای علمی دانش آموزی، به تأیید وزارت آموزش و پرورش؛

ج) برگزیدگان رتبه اول جشنواره های خوارزمی و رازی در مرحله کشوری به تأیید دبیرخانه هر یک از جشنواره ها؛

د) دانشجویانی که بنا به دستور العمل مصوب دانشگاه دارای ویژگی های استعداد درخشان هستند.

تبصره ۱- اولویت انتخاب رشته دوم با رشته های گروه های انسانی، هنر و علوم پایه و رشته های مکمل رشته اول و موجود در دانشگاه محل تحصیل دانشجو است و دانشجو موظف است تأیید گروه آموزشی رشته دوم را برای آغاز تحصیل همزمان در دو رشته کسب کند.

تبصره ۲: دانشگاه موظف است برای اجرای بند «د» دستورالعملی را با توجه به ویژگی های علمی و فعالیتهای آموزشی و پژوهشی دانشجویان تدوین کند که بر اساس آن حداکثر پنج درصد از دانشجویان هر رشته (یا گرد کرده آن با تقریب کمتر از ۱) که مشمول بندهای الف تا ج این ماده نیستند، مجاز به تحصیل در دو رشته باشند.

ماده ۳: دانشجو پس از ورود به رشته دوم مجاز است در هر نیمسال حداکثر تا سقف سی واحد از مجموع دروسهای دو رشته را به نحوی اخذ کند که در مدت مجاز تحصیل در رشته اول، هر دو رشته را به پایان رساند.

تبصره ۱- پس از ورود دانشجو به رشته دوم، استاد راهنمای رشته اول با هماهنگی مدیر گروه آموزشی رشته دوم وظیفه راهنمایی دانشجو را بر عهده خواهد داشت.

تبصره ۲- تحصیل همزمان در دو رشته مشمول همه ضوابط و مقررات آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی وزارت است.

تبصره ۳- با تأیید گروه های آموزشی رشته اول و رشته دوم، دانشجو می تواند دروسهایی را که به لحاظ محتوایی تطابق موضوعی داشته باشند صرفاً در یکی از دو رشته بگذراند.

ماده ۴: دانشجوی مجاز است در طول تحصیل خود، فقط یک بار از تسهیلات همزمان در دو رشته تحصیلی بهره مند شود.

تبصره- دانشجوی می تواند در طی دوران تحصیل همزمان در دو رشته، با نظر استاد راهنما از تحصیل در یکی از دو رشته انصراف دهد و تحصیل خود را در رشته دیگر به پایان رساند.

ماده ۵: پس از اتمام موفقیت آمیز دوره آموزشی در هر یک از رشته ها، طبق مقررات وزارت، دانشجوی به دریافت دانشنامه آن رشته نائل می شود.

تبصره ۱- تا زمانی که دانشجوی تحصیل در هر دو رشته را به پایان نرسانیده باشد، شاغل به تحصیل شناخته می شود و معرفی وی به اداره نظام وظیفه پس از پایان تحصیلات در هر دو رشته خواهد بود.

تبصره ۲- دانشجوی پس از پایان تحصیلات در هر یک از دو رشته، مجاز است در آزمون ورودی مقطع بالاتر شرکت کند.

ماده ۶: مفاد این آئین نامه، مطابق دستور العملی اجرایی خواهد شد که به تصویب دانشگاه رسیده باشد.

ماده ۷: معاون آموزشی وزارت وظیفه نظارت بر اجرای این دستورالعمل را بر عهده دارد و در موارد بروز اختلاف در تفسیر مفاد، نظر این معاونت مورد استناد خواهد بود.

ماده ۸: این آئین نامه مشتمل بر یک مقدمه، هشت ماده و هشت تبصره در تاریخ ۱۳۸۳/۹/۲۵ به تصویب شورای هدایت استعداد درخشان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رسید و جایگزین دستورالعمل چگونگی تحصیل همزمان در دو رشته تحصیلی مصوب دوازدهمین جلسه شورای هدایت استعداد های درخشان وزارت در تاریخ ۱۳۷۷/۱۱/۵ و تفسیریه های بعدی مربوط به آن می شود و از تاریخ تصویب لازم الاجراست.

آئین نامه ارائه تسهیلات به برگزیدگان علمی برای ورود به

دوره های تحصیلی بالاتر

در اجرای سیاستهای حمایت و هدایت استعدادهای درخشان مصوب جلسه ۴۱۹ مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بند ۵ بخش ج از ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی مبنی بر برنامه ریزی برای شناسایی و حمایت از استعدادهای درخشان و هدایت آنها به سمت اولویت های راهبردی کشور در حوزه های مختلف علوم و به منظور تسهیل ادامه تحصیل برگزیدگان علمی و دانشجویان ممتاز، آئین نامه ذیل تدوین می شود:

ماده ۱: به منظور رعایت اختصار، واژه های زیر در این آیین نامه به کار می رود:

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

شورای هدایت: شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

سازمان سنجش: سازمان سنجش آموزش کشور؛

دانشگاه: هر یک از دانشگاهها و موسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور است که طبق مقررات وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی فعالیت می کنند؛

دوره پایین تر: دوره تحصیلی فعلی متقاضی؛

رشته: هر یک از رشته - محل های مذکور در دفترچه پذیرش دانشجو در سال ورود دانشجو به دانشگاه بدون در نظر گرفتن دوره روزانه یا نوبت دوم (شبانه).

ماده ۲: افراد مشمول این ماده می توانند بدون شرکت در آزمون ورودی برای تحصیل در دوره بالاتر مستقیماً توسط دانشگاه ها پذیرفته شوند؛

۲-۱ دوره کاردانی

الف) رتبه های اول تا سوم نهایی جشنواره های بین المللی خوارزمی، جوان خوارزمی، رازی و فارابی در رشته مرتبط با طرح ابتکاری خود یا زمینه ای که در آن برگزیده شده اند، با معرفی دبیرخانه هر یک از جشنواره ها؛
ب) نفر اول مسابقه ها و جشنواره های معتبر علمی بین المللی، با معرفی مرجع ذیربط؛

ت) رتبه های اول تا سوم مرحله کشوری مسابقه های دانش آموزی «فنی و حرفه ای و کشاورزی» و نیز مسابقه های دانش آموزی «علمی و کاربردی هنرستان های کار و دانش» برای ورود به دانشکده های فنی و حرفه ای وابسته به وزارت آموزش و پرورش، دانشگاه جامع علمی کاربردی و مؤسسه های آموزشی عالی غیر دولتی- غیر انتفاعی با معرفی دبیرخانه این مسابقه ها؛
ث) رتبه های اول تا سوم مسابقات جهانی مهارت برای ورود به مؤسسه های مذکور در بند «ت»، با معرفی مراجع ذیربط؛

۲-۲ دوره کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

الف) دارندگان نشان طلای کشوری المپیادهای دانش آموزی (موضوع مصوبات شورای عالی انتقال فرهنگی)، با معرفی دبیرخانه المپید:
ب) دانشجویان نمونه کشوری با معرفی معاونت دانشجویی وزارت؛
پ) رتبه های اول تا سوم نهایی جشنواره های بین المللی خوارزمی، جوان خوارزمی، رازی و فارابی در رشته مرتبط با طرح ابتکاری خود یا زمینه هایی که در آن برگزیده شده اند. با معرفی دبیرخانه هر یک از جشنواره ها؛
ت) نفر اول مسابقه ها و جشنواره های معتبر علمی بین المللی، با معرفی مراجع ذیربط؛

ث) دانشجویان رتبه اول دوره کاردانی ناپیوسته در بین دانشجویان هم رشته و هم ورودی دانشگاه محل تحصیل که ظرف مدت چهار نیمسال دانش

آموخته شوند و دارای میانگین کل حداقل هجده باشند (برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته):

ج) رتبه های اول تا سوم مرحله کشوری مسابقه ای دانشجویی آموزشکده های فنی و حرفه ای برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته در آموزشکده های فنی و حرفه ای وابسته به وزارت آموزش و پرورش، دانشگاه جامع علمی- کاربردی و موسسه های آموزشی عالی غیردولتی- غیر انتفاعی یا معرفی دبیرخانه این مسابقه ها؛

چ) رتبه های اول تا سوم مسابقات جهانی مهارت برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته مؤسسه های مذکور در بند «ج» با معرفی مراجع ذیربط؛

۲-۳: دوره کارشناسی ارشد

الف) رتبه های اول تا سوم مرحله نهایی المپیادهای علمی دانشجویی برای ورود به همان رشته برگزیده، با معرفی دبیرخانه المپیاد؛

ب) دانشجویان نمونه کشوری با معرفی معاونت دانشجویی وزارت؛

پ) رتبه های اول تا سوم نهایی جشنواره های بین المللی خوارزمی، جوان خوارزمی، رازی و فارابی، در رشته مرتبط با طرح ابتکاری خود یا زمینه ای که در آن برگزیده شده اند، با معرفی دبیرخانه هر یک از جشنواره ها؛

ت) نفر اول مسابقه ها و جشنواره های معتبر علمی بین المللی با معرفی مراجع ذیربط؛

ث) رتبه اول کشوری جشنواره دانشجویان مبتکر و نوآور بسیجی شاهد و ایثارگر؛

ج) دانشجویان ممتاز دوره کارشناسی پیوسته که حداکثر در مدت هشت نیمسال دانش آموخته شوند و به لحاظ میانگین کل جزو ده درصد برتر در بین دانشجویان هم رشته و هم ورودی خود باشند؛

چ) دانشجویان رتبه اول دوره کارشناسی ناپیوسته در بین دانشجویان هم رشته و هم ورودی دانشگاه محل تحصیل که ظرف مدت حداکثر چهار نیمسال دانش آموخته شوند و دارای میانگین کل حداقل هفده باشند؛ تبصره ۱- برای دانشجویان دوره های کارشناسی پیام نور طول مدت تحصیل ده نیمسال در نظر گرفته می شود.

تبصره ۲- اولویت ادامه تحصیل دانشجویان ممتاز مشمول این ماده، در همان دانشگاه محل تحصیل دانشجو است ولی در صورت موافقت دانشگاه پذیرنده، ادامه تحصیل دانشجویان ممتاز در دانشگاه های دیگر (اعم از دولتی و غیردولتی) بلامانع است.

تبصره ۳- تشخیص اعتبار علمی مسابقه های بین المللی (موضوع بند های ب ۱-۲ و ت ۲-۲ و ۳-۲) طبق «دستورالعمل اجرایی تشخیص اعتبار جشنواره ها و مسابقه های علمی بین المللی»، مصوب شورای هدایت به عهده معاونت آموزشی وزارت است؛

تبصره ۴- دانشجویان ممتاز در رشته هایی که سر فصل دروس آنها طبق مصوبه شورای عالی برنامه ریزی وزارت در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته برای پنج نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته برای نه نیمسال تدوین و تصویب شده است نیز می توانند از تسهیلات مربوط بهره مند شوند؛ تبصره ۵- چنانچه طول مدت تحصیل دانشجو به دلایلی خارج از اختیار خود (مانند بیماری، مرخصی، زایمان و موارد مشابه) بیش از مدت مجاز مذکور در این آیین نامه شود، در این صورت پس از تأیید و تشخیص معاونت آموزشی دانشگاه پذیرنده و معرفی به دبیرخانه شورای هدایت موضوع در کمیته کارشناسی مسائل استعدادهای درخشان وزارت بررسی و با تأیید نهایی معاونت آموزشی وزارت، استفاده از تسهیلات مربوط امکان پذیر می باشد.

تبصره ۶: دانشگاه‌ها موظفند حداقل یک نفر و حداکثر ده درصد از ظرفیت پذیرش (تعداد ثبت نام شدگان) هر یک از رشته‌های دوره بالاتر موجود را به دانشجویان ممتاز دوره پایین‌تر (موضوع بندهای ۲-۲، ج و چ ۲-۳) اختصاص دهند؛

تبصره ۷- مقدار ده درصد از رشته‌های دوره‌های پایین‌تر و بالاتر، بر اساس اولویت علمی و مجموع ظرفیت‌های دوره روزانه و نوبت دوم (شبانه) محاسبه می‌شود.

تبصره ۸- در صورتی که مقدار درصد محاسبه شده در هر یک از دوره‌های تحصیلی پایین‌تر یا بالاتر عدد صحیحی نباشد، گرد کرده آن عدد با تقریب اضافی ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۹- در صورتی که پذیرش دانشجو در دوره بالاتر کمتر از ۵ باشد دانشگاه‌ها مجازند حداکثر یک نفر از دانشجویان ممتاز دوره پایین‌تر را با در نظر گرفتن سایر شرایط این آیین‌نامه پذیرش کنند؛

تبصره ۱۰- دانشجویان ممتاز مذکور در این ماده (به غیر از بند ۲-۲، ج و چ ۲-۳ و برگزیدگان دانش‌آموزی و دانشجویی مسابقه‌های آموزش‌شده‌های فنی و حرفه‌ای و جهانی مهارت) در صورتی که موفق به اخذ پذیرش از دانشگاه محل تحصیل خود نشوند، جایابی آنها بر اساس دستورالعمل مصوب شورای هدایت توسط سازمان سنجش انجام می‌شود؛

تبصره ۱۱- ظرفیت پذیرش افراد مشمول این ماده مازاد بر ظرفیت رسمی پذیرش دانشجو در هر رشته- محل (مندرج در دفترچه سازمان سنجش) است؛

ماده ۳: پذیرش دانشجویان ممتاز مذکور در ماده ۲ (با رعایت شرایط مندرج در هر بند) در دوره‌های تحصیلی بالاتر در هر یک از دانشگاه‌های دولتی به

صورت رایگان می باشد و دانشگاه ها مجاز به دریافت شهریه از دانشجویان مذکور نیستند.

ماده ۴: افراد مشمول ماده ۲ آئین نامه صرفاً می توانند برای سال و دوره تحصیلی بعدی بلافاصله خود از تسهیلات مربوط بهره مند شوند؛

ماده ۵: افراد ذیل می توانند در صورت شرکت در آزمون ورودی دوره بالاتر و کسب حد نصاب علمی برابر ۹۰ درصد نمره آخرین فرد پذیرفته شده و آزاد در رشته- محل مورد تقاضا پذیرفته شوند.

الف) افراد مشمول ماده ۲ این آئین نامه (با رعایت شرایط مندرج در هر بند)؛ تبصره ۱- در مورد دانشجویان بند ج ۲-۳ ماده ۲، منحصراً دانش آموختگان رتبه اول با رعایت شرایط مندرج در آن می توانند از این تسهیلات بهره مند شوند.

ب) دارندگان نشان نقره و برنز کشوری المپیاد دانش آموزی با معرفی مراجع ذیربط؛

پ) رتبه های اول تا سوم مرحله کشوری مسابقه ملی مهارت (در هر یک از رشته های مسابقه) برای ورود به آموزشکده های فنی و حرفه ای وابسته به وزارت آموزش و پرورش، دانشگاه جامع علمی- کاربردی و موسسه های آموزشی غیر دولتی- غیر انتفاعی با معرفی دبیرخانه این مسابقه ها؛

ت) دانش آموختگان رتبه اول دوره کارشناسی ناپیوسته که ظرف مدت حداکثر چهار نیمسال دوره تحصیلی خود را به پایان رسانده و به لحاظ میانگین کل، حائز بالاترین میانگین مقایسه با دانشجویان هم رشته و هم ورودی در دانشگاه محل تحصیل خود باشند؛

تبصره ۲- افراد موضوع این ماده مجازند حداکثر طی مدت دو سال پس از زمان دانش آموختگی و صرفاً برای یک بار از تسهیلات این ماده بهره مند شوند.

تبصره ۳: تسهیلات مندرج در این ماده برای دانشجویان واجد شرایط دانشگاه آزاد اسلامی از طریق شرکت در آزمون ورودی همان دانشگاه قابل اعمال است.

ماده ۶:

الف) دارا بودن حداقل میانگین کل ۱۷ و حداقل دو مقاله در مجلات علمی-پژوهشی نمایه شده معتبر علمی و بین المللی.

ب) دانشجویان نمونه کشوری در دوره کارشناسی ارشد.

تبصره ۱- محاسبه میانگین کل دروس دوره کارشناسی ارشد بدون در نظر گرفتن نمره پایان نامه می باشد.

تبصره ۲- پذیرش دانشجویان مشمول این ماده مازاد بر ظرفیت و با رعایت مفاد مندرج در آن، طبق دستور العمل مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می شود.

ماده ۷: نظارت بر اجرای این آیین نامه بر عهده معاونت آموزشی وزارت است و در شرح و تفسیر مفاد، نظر این معاونت مورد استناد خواهد بود؛

ماده ۸: این آیین نامه مشتمل بر یک مقدمه، هشت ماده و شانزده تبصره در تاریخ ۱۳۸۶/۲/۳۱ به تصویب شورای هدایت استعداد های درخشان در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رسید.

آیین نامه تسهیلات پژوهشی ویژه دانشجویان ممتاز

مقدمه: در اجرای بند ۲ ماده ۲ آئین نامه تشکیل شورای هدایت استعدادهای درخشان در آموزش عالی مصوب جلسه ۳۸۷ مورخ ۷۵/۹/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی و به منظور برقراری تسهیلات ویژه پژوهشی برای دانشجویان ممتاز در دوره های تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکتری حرفه ای، این آیین نامه تدوین و به مورد اجرا گذاشته می شود.

ماده ۱- تسهیلات مندرج در این آیین نامه به دانشجویان موضوع ماده ۱ آیین تسهیلات آموزشی ویژه دانشجویان ممتاز مصوب جلسه مورخ ۷۸/۸/۴ شورای هدایت استعدادهای درخشان به شرح زیر اختصاص می یابد:

الف- برگزیدگان آزمون سراسری با معرفی سازمان سنجش آموزش کشور
ب- برگزیدگان المپیادهای علمی دانش آموزی کشور با معرفی وزارت آموزش و پرورش (موضوع مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی با عنوان پذیرش دانش آموزان برگزیده در دانشگاه ها بدون شرکت در آزمون سراسری).
ج- برگزیدگان جشنواره های خوارزمی با معرفی سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران

تبصره ۲: دانشجویانی که فاقد شرایط مذکور در بندهای الف تا ج باشند اما به دلیل داشتن ویژگیهای استثنایی به تشخیص گروه آموزشی مربوط و تأیید شورای آموزشی دانشگاه ممتاز شناخته شوند، از سوی دانشگاه به شورا معرفی می شوند تا پس از بررسی و تأیید شورا بتوانند از مزایای این آیین نامه بهره مند شوند.

ماده ۲- دانشجویان ممتاز می توانند به صورت فردی یا گروهی طرح های پژوهشی پیشنهادی خود را پس از تأیید استاد مشاور برای بررسی و تأمین اعتبار به دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه ارائه نمایند.

تبصره - دستور العمل نحوه اجرای طرحهای پژوهشی دانشجویان ممتاز با پیشنهاد دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه و تصویب شورای دانشگاه به اجرا در می آید.

ماده ۳- دانشگاه ترتیبی اتخاذ می کند تا تسهیلات زیر را برای دانشجویان ممتاز فراهم سازد.

- حضور در کنفرانسهای علمی و کارگاههای آموزشی و پژوهشی داخلی.
- شرکت در کنفرانسهای علمی خارجی برای ارائه مقاله.

- استفاده از مراکز کامپیوتر با سرویسهای ویژه پست الکترونیک و اینترنت مانند اعضای هیأت علمی.
 - استفاده از امکانات کتابخانه ای دانشگاه از قبیل تأمین کتب و نشریات مورد نیاز آنان مانند اعضای هیأت علمی .
 - عضویت در طرح امانت بین کتابخانه ای.
 - شرکت در کارگاههای آموزشی و پژوهشی داخل و خارج از کشور حسب نیاز
 - استفاده از امکانات پژوهشی و آزمایشگاهی دانشگاه.
 - شرکت در مسابقات علمی و معتبر بین المللی.
 - شرکت در مسابقات علمی و معتبر بین المللی.
 - برقراری همکاری با سایر دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی برای استفاده دانشجویان ممتاز از امکانات پژوهشی و آزمایشگاهی دانشگاه.
 - شرکت در مسابقات علمی و معتبر بین المللی.
 - برقراری همکاری با سایر دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی برای استفاده دانشجویان ممتاز از امکانات پژوهشی و آزمایشگاهی آنها حسب نیاز.
- ماده ۴-** دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی که زمینه فعالیتهای پژوهشی دانشجویان ممتاز (تسهیلات مندرج در این آیین نامه) را فراهم سازند، پس از ارائه گزارش به معاونت آموزشی وزارت مربوط، اعتبار ویژه ای از محل ردیف اعتبارات حفظ و پرورش استعدادهای درخشان دریافت خواهند کرد.
- ماده ۵-** هزینه های مالی فعالیتهای پژوهشی دانشجویان ممتاز، از محل اعتبارات حفظ و پرورش استعدادهای درخشان و در صورت امکان سایر منابع دانشگاه تأمین می شود.
- ماده ۶:** این آیین نامه در ۶ ماده پس از تصویب در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱/۲۶ شورای هدایت استعدادهای درخشان آموزش عالی به تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ قابل اجراست.

آئین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص استانی دانشگاه ها و

موسسات آموزش عالی

مقدمه:

بدینوسیله کمیسیون بررسی موارد خاص استانی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی به نیابت از طرف کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص وزارت تشکیل می گردد تا با رعایت مفاد این آئین نامه فقط به وضعیت تحصیلی دانشجویانی که مورد خاص تشخیص داده می شوند رسیدگی و رای نهایی را صادر نماید.

ماده (۱) تعاریف:

۱-۱- موارد خاص: به وضعیت دانشجویانی اطلاق می شود که جریان تحصیل آنان به عللی خارج از اراده و اختیار آنها با مشکل مواجه گردیده و رفع آن با مقررات و آئین نامه های موجود ممکن نیست.

۱-۲- موسسه: کلیه دانشگاهها، موسسات آموزش عالی دولتی، غیردولتی، و آموزشکده های فنی و حرفه ای استان

۱-۳- کمیسیون استانی: کمیسیون بررسی موارد خاص استانی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی

۱-۴- کمیسیون مرکزی: کمیسیون مرکزی بررسی موارد خاص وزارت

ماده (۲) وظایف و اختیارات کمیسیون استانی:

کمیسیون استانی، مسئول رسیدگی به مشکلات تحصیل دانشجویان و ارائه راه حل منطقی برای پرونده هایی که به بررسی بیشتر و قضاوت دقیق تر و همه جانبه نیاز دارد، لذا مسائل مربوط به دانشجویان شاغل به تحصیل و محروم از تحصیل موسسات به دلایل آموزشی به صورت موردی و خاص، بررسی و در چارچوب اختیارات زیر تصمیم گیری می شود و رأی صادره کمیسیون استانی برای موسسات متعلق به پرونده لازم الاجرا می باشد.

الف: وظایف و اختیارات مربوط به دانشجویان دوره های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته

الف-۱: صدور اجازه ادامه تحصیل به دانشجویانی که با وجود رعایت مقررات آموزشی در شرف اخراج قرار گرفته اند، بشرط آنکه میانگین کل کمتر از ده نباشد.

تبصره: رعایت مقررات آموزشی برای دانشجویان دوره کارشناسی ارشد پیوسته در فاصله ای که به دوره کارشناسی ارشد می رسد ضروری است.

الف-۲: صدور اجازه انتقال موقت (میهمانی) یا انتقال دائم از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر به دانشجویانی که بر اساس آئین نامه آموزشی موجود واجد شرایط انتقال نیستند (در صورت موافقت دانشگاه های مبدا و مقصد).

تبصره: انتقال دائم دانشجویان موسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی، دانشگاه جامع علمی کاربردی و دانشگاه پیام نور به دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی دولتی و نیز انتقال دانشجویان نوبت دوم (شبانه) به دوره روزانه مطلقاً ممنوع است. بالعکس کمیسیون استانی می تواند تقاضای انتقال دانشجویان از دوره روزانه به نوبت دوم، پیام نور و موسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی را مورد بررسی قرار داده و درباره آن تصمیم گیری کند.

الف-۳: موافقت با افزایش سنوات تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز از تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده ولی ادامه تحصیل آنها از لحاظ سایر مقررات آموزشی مانعی نداشته باشد.

الف-۴: موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که بدلائل موجه (با ارائه مدارک مستدل) چند نیمسال برای انتخاب واحد و ادامه تحصیل مراجعه نموده و مشکلی از لحاظ خدمت نظام وظیفه ندارند.

الف-۵: موافقت با مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجویانی که دارای مشکلات حاد خانوادگی هستند و یا با ارائه مدارک مستدل به بیماری حاد و مزمن مبتلا گردیده اند و یا خانم هایی که دوران بارداری و زایمان سپری می نمایند و یا دانشجویان شاغل که با تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرائی ذیربط به خدمات آنان برای حداکثر ۳ سال نیاز مبرم باشد.

الف-۶: موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک رشته به رشته ای دیگر در همان گروه آزمایشی و مقطع تحصیلی در صورتی که دانشجو توانایی ادامه تحصیل در رشته فعلی خود را از دست داده باشد با حفظ حداقل نمره آزمون سراسری رشته مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط.

الف-۷: موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک گروه آزمایشی به گروه آزمایشی دیگر در صورتی که دانشجو توانایی ادامه تحصیل در کلیه رشته های گروه آزمایشی خود را از دست داده باشد به شرط داشتن حداقل نسبت نمره آزمون سراسری رشته مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط.

ب: وظائف و اختیارات مربوط به دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته

ب-۱: موافقت با افزایش سنوات تحصیلی دانشجویانی که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده ولی از لحاظ مقررات آموزشی مجاز به ادامه تحصیل هستند.

ب-۲: موافقت با مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجویانی که دارای مشکلات حاد خانوادگی هستند و یا با ارائه مدارک مستدل به بیماری حاد و مزمن مبتلا گردیده اند و یا خانم هایی که دوران بارداری و زایمان را سپری می نمایند و یا کسانی که با تأیید بالاترین مقام دستگاه ذیربط به خدمات آنان برای حداکثر سه سال نیاز مبرم باشد.

ب-۳: موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که بدلائل مواجهه (با ارائه مدارک مستدل) چند نیمسال برای انتخاب واحد و ادامه تحصیل مراجعه ننموده اند و مشکلی از لحاظ خدمت نظام وظیفه ندارند.

ب-۴: اجازه انتقال موقت یا دائم از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر به دانشجویانی که بر اساس آئین نامه آموزشی موجود مجاز به انتقال نیستند (در صورت موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد در موارد استثنائی و خاص).

تبصره: انتقال دائم دانشجویان موسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی، دانشگاه جامع علمی کاربردی و دانشگاه پیام نور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی دولتی و نیز انتقال دانشجویان نوبت دوم به دوره روزانه مطلقاً ممنوع است. بالعکس کمیسیون استانی می تواند تقاضای انتقال دانشجویان از دوره روزانه به نوبت دوم، دانشگاه پیام نور و موسسات آموزش عالی غیردولتی - غیر انتفاعی را مورد بررسی قرار داده و درباره آن تصمیم گیری کند.

ج) در کلیه موارد اصول زیر باید رعایت شود:

ج-۱) حفظ کیفیت آموزشی در حد متوسط گروه آموزشی به بالا.

ج-۲) حفظ حداقل واحد مقرر و میانگین لازم برای فراغت از تحصیل

ج-۳) حفظ حداقل نمره قبولی در هر درس

ج-۴) حفظ حداقل نمره آزمون و یا نسبت نمره آزمون سراسری برای تغییر رشته حسب مورد در کل کشور در سهمیه مربوط.

ج-۵) عدم تغییر مقطع تحصیلی از پایین تر به بالاتر

ج-۶) عدم اجازه ادامه تحصیل به دانشجویان دوره کارشناسی ارشدی که بیشتر از حد مقرر مشروط شده اند.

گزیده آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه

کمیسیون بررسی موارد خاص در دانشگاهها و مؤسسات آموزشی عالی تشکیل می‌گردد تا با رعایت مفاد این آیین نامه فقط به وضعیت تحصیلی دانشجویانی که مورد خاص تشخیص داده می‌شوند رسیدگی و رأی نهایی صادر نماید.

ماده ۱: تعریف وارد خاص - موارد خاص به وضعیت دانشجویانی گفته می‌شود که جریان تحصیل آنان به خاطر عللی خارج از اراده و اختیار آنها که در تحصیلشان مؤثر بوده با مشکل مواجه گردیده و حل آن با مقررات و آیین‌نامه‌های موجود ممکن نیست و رسیدگی به مشکلات تحصیلی آنها و ارائه راه حل منطقی به بررسی بیشتر و قضاوت دقیقتر و همه جانبه نیاز داشته باشد.

ماده ۲: کمیسیون مسائل مربوط به دانشجویان شاغل به تحصیل و در حال اخراج آموزشی مؤسسه آموزش عالی را به صورت موردی و خاص بررسی می‌کند و در چارچوب اختیارات زیر تصمیم‌گیری و رأی خود را صادر می‌نماید.

۱ - اختیارات مربوط به دانشجویان دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته:

۱/۱ - اجازه ادامه تحصیل به دانشجویانی که با وجود رعایت ماده ۲۹ آیین‌نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی در معرض اخراج قرار گرفته‌اند به شرط آنکه میانگین کل آنها کمتر از ۱۰ نباشد و بعد از آن دیگر مشروط نگردند.

۲/۱ - اجازه انتقال موقت یا دائم از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر به دانشجویانی که براساس آیین‌نامه آموزشی موجود واجد شرایط انتقال نیستند. در صورت موافقت کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاههای مبدا و مقصد.

تبصره: انتقال دانشجویان مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی، نیمه متمرکز، دانشگاه پیام نور به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و نیز انتقال دانشجویان دوره شبانه به دوره روزانه مطلقاً ممنوع است. توسط کمیسیون قابل بررسی نمی‌باشد ولی کمیسیون می‌تواند تقاضای انتقال دانشجویان از دوره روزانه به شبانه، دانشگاه پیام نور و مؤسسات آموزش عالی غیر انتفاعی را مورد بررسی قرار داده و درباره آن تصمیم‌گیری کند.

۳/۱ - موافقت با افزایش سنوات تحصیلی به مدت یک نیمسال برای دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و دو نیمسال برای دانشجویان دوره‌های کارشناسی و کارشنای ارشد پیوسته که حداکثر مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات به پایان رسیده و ادامه تحصیل آنها از لحاظ سایر مقررات آموزشی مانعی نداشته باشد.

۴/۱ - موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که به دلایل موجه به ارائه مدارک مستدل حداکثر یک سال برای ثبت نام و ادامه تحصیل مراجعه ننموده‌اند و مشکلی از لحاظ خدمت نظام وظیفه (دانشجویان مرد) ندارند.
تبصره: مدت غیبت این قبیل دانشجویان جزو سنوات تحصیلی آنان محسوب می‌شود.

۵/۱ - موافقت با حداکثر یک سال مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجویانی که با ارائه مدارک مستدل به بیماری حاد و مزمن مبتلا گردیده‌اند و یا خانم‌هایی که دوران بارداری و زایمان را سپری می‌نمایند و یا کسانی که با تأیید وزیر مربوط به کار آنان نیاز مبرم می‌باشد.

۶/۱ - موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک رشته به رشته‌ای دیگر در همان گروه آزمایشی و مقطع تحصیلی در صورتی که دانشجو توانایی ادامه تحصیل در رشته قبلی خود را از دست داده باشد با حفظ حداقل نمره آزمون سراسری رشته مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط.

۷/۱ - موافقت با تغییر رشته دانشجویان از یک گروه آزمایشی به گروه آزمایشی دیگر در صورتی که دانشجو توانایی ادامه تحصیل در کلیه رشته‌های گروه آزمایشی خود را از دست داده باشد به شرط داشتن حداقل نسبت نمره آزمون سراسری رشته مورد تقاضا در کل کشور در سهمیه مربوط.

۲ - در کلیه موارد یاد شده اصول زیر باید رعایت شود:

- الف - حفظ کیفیت آموزشی
- ب - حفظ حداقل واحد مقرر و معدل لازم برای فراغت از تحصیل
- ج - حفظ حداقل نمره قبولی در هر درس
- د - حفظ حداقل نمره آزمون و یا نسبت نمره آزمون سراسری حسب مورد در کل کشور در سهمیه مربوط.
- و - عدم تغییر مقطع تحصیلی از پائین‌تر به بالاتر.

ماده ۴: کمیسیون وضعیت تحصیلی و درخواستهایی که به یکی از دو طریق زیر ارجاع گردد را مورد رسیدگی قرار می‌دهد:

- ۱ - مواردی که پس از طرح در کمیسیون آموزشی (شورای آموزشی) یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه با امضاء معاون آموزشی به کمیسیون ارجاع شود.
- ۲ - تقاضای دانشجویانی که به تشخیص رئیس دانشگاه، معاون دانشجویی و یا معاون آموزشی به کمیسیون ارجاع گردد.